

Protocol instroom- doorstroom- uitstroom

**Onderwijs en kwaliteit
Juli 2025**

Voorwoord

De Wet op het Primair Onderwijs (WPO) schrijft voor dat ieder kind recht heeft op een ononderbroken ontwikkeling. Het is mogelijk dat een kind een vertraagde dan wel een versnelde ontwikkeling doorloopt en meer of minder tijd nodig heeft voor de basisschool dan acht jaar. Voor deze leerling kan een verlengde of een verkorte basisschoolperiode nodig zijn. Scholen zijn verplicht om hun afspraken rond instroom-doorstroom-uitstroom vast te leggen in documenten die wettelijk vastgesteld zijn en ook voor ouders toegankelijk zijn (bijv. schoolgids of schoolplan; of een verwijzing in deze documenten opnemen naar de vindplaats van de afspraken).

Dit protocol geeft duidelijkheid over de procedures die gevolgd worden bij instroom, doorstroom en uitstroom binnen Onderwijs Opvang Emmen. Dit document sluit aan bij de geldende wet- en regelgeving (waaronder de WPO, Leerplichtwet, AVG en de Wet passend onderwijs) en bij het Ondersteuningsplan van Samenwerkingsverband 22-02 (<https://swv2202.nl/ondersteuningsplan>).

1. Instroom

Kinderen zijn vanaf 4 jaar welkom op de basisschool.

Vanaf de eerste schooldag in de maand na de vijfde verjaardag zijn de kinderen leerplichtig.

Voor kleuters is er nog een bijzondere regeling.

Tot het kind 6 jaar oud wordt, mag het kind maximaal vijf uur per week thuis gehouden worden.

Dit moet wel aan het bevoegd gezag van de school gemeld worden.

Als de ouders het kind meer dan 5 uren per week thuis houden is er speciale toestemming van het bevoegd gezag van de school nodig. Deze toestemming geldt ook voor maximaal 5 uren per week.

Als het kind 3 jaar en 10 maanden oud is, mag het op school kennismaken. Deze kennismakingsfase omvat maximaal 5 dagen.¹

Ouders moeten hun kind (indien mogelijk) minimaal 10 weken voor het begin van het nieuwe schooljaar (of voor de datum waarop zij de inschrijving wensen) schriftelijk aanmelden bij de school van hun keuze².

De school heeft 6 weken de tijd om te besluiten over het verzoek tot toelating en mag deze termijn met maximaal 4 weken verlengen.

Het moment waarop de termijn gaat lopen is de datum waarop er schriftelijke aanmelding is gedaan door ouders.

Ouders kunnen hun kind aanmelden vanaf 1 jaar voordat het kind wettelijk toelaatbaar is. Kinderen die jonger zijn dan deze leeftijd, kunnen op een wachtlijst met vooraanmeldingen worden geplaatst.

Ouders hebben de mogelijkheid om hun kind bij verschillende scholen tegelijk, binnen of buiten het samenwerkingsverband (SWV) 22-02 aan te melden. Hierdoor kunnen meerdere scholen belast worden met de aanmeldingsprocedure en het onderzoek of er sprake is van een leerling met een ondersteuningsbehoefte.

Scholen zijn verplicht onderling af te stemmen bij gelijktijdige aanmeldingen. Ouders behouden hierbij altijd het recht op vrije schoolkeuze. Zie hiervoor ook de Handreiking Aanmelden en Toelaten PO van OCW en het SWV.

Wanneer beide ouders gezamenlijk gezag hebben over hun kind zijn zij gezamenlijk verantwoordelijk voor de inschrijving op school. Daarvoor geldt geen absolute noodzaak voor de aanwezigheid van twee handtekeningen op het inschrijfformulier. In zijn algemeenheid mag de school erop vertrouwen dat de ouder die een leerling wil laten inschrijven daarbij handelt in overeenstemming met de andere gezaghebbende ouder. Het is aan de ouders om over de school van inschrijving overeenstemming te bereiken. Op grond van artikel 1:253i BW is ook één van de ouders bevoegd tot een inschrijving van een kind op school, maar dan moet niet zijn gebleken dat de andere ouder bezwaar maakt.

¹ Artikel 39 lid 3 WPO

² Artikel 40 lid 2 WPO

Na de aanmelding onderzoekt de school of er extra ondersteuning nodig is. Dit gebeurt op basis van de informatie van de ouders.

Wanneer informatie bij derden (zoals jeugdzorg, medische instanties of andere onderwijsinstellingen) wordt opgevraagd, gebeurt dit uitsluitend met schriftelijke toestemming van de ouders of verzorgers, conform de geldende privacywetgeving (AVG).

De leerling heeft recht op een tijdelijke plaatsing³ met ingang van 1 augustus als de toelatingsbeslissing op die datum nog niet is genomen, mits:

- de ouders het kind minimaal 10 weken voorafgaand aan de gewenste plaatsing hebben aangemeld;
- het kind nog niet op een andere school is ingeschreven.

1.1 Aanmelding 4-jarige

Kennismakingsgesprek of aanmeldingsgesprek, meegeven:

- Inschrijfformulier (te vinden op BREIN)
- Intakeformulier 4-jarige (te vinden op BREIN bij documenten Onderwijs & Kwaliteit)
- Schoolgids
- Evt. schoolkalender

Intakegesprek na ingevuld aanmeldingsformulier en intakeformulier. Overgaan tot plaatsing of voorzien in zorgplicht en zoeken naar passende verwijzing.

1.2 Aanmelding zij-instroom

Kennismakingsgesprek of aanmeldingsgesprek, meegeven:

- Inschrijfformulier (te vinden op BREIN)
- Intakeformulier zij-instroom (te vinden op BREIN bij documenten Onderwijs & Kwaliteit)
- Schoolgids
- Evt. schoolkalender

De locatiedirecteur of intern begeleider neemt contact op met de school van herkomst.

Het onderwijskundig rapport wordt via OSO opgevraagd.

Intakegesprek na ingevuld aanmeldingsformulier en intakeformulier. Overgaan tot plaatsing of voorzien in zorgplicht en zoeken naar passende verwijzing en/of terugverwijzen naar huidige school.

1.2.1 Aanmelding zij-instroom NT2-leerling

Voor leerlingen vanaf 6 jaar die korter dan 1 jaar in Nederland zijn hebben we een specifieke locatie voor anderstaligen (ECA). Na 40 weken onderwijs op het ECA stromen leerlingen uit naar een reguliere school in de nabije omgeving.

Aanvulling Oekraïense kleuters

Oekraïense kleuters worden via de opvang aangemeld bij de brugfunctionaris van het ECA. De brugfunctionaris zoekt een school in de omgeving (richtlijn binnen 5 km) en regelt een intakeafpraak.

³ Artikel 40 lid 3 WPO

1.3 Aanmelding leerlingen met specifieke hulpvraag

Zie stroommodel (bijlage 1).

Het bevoegd gezag beoordeelt of de aanmelding een kind betreft dat extra ondersteuning behoeft. Hiertoe kan het bevoegd gezag de ouders **verzoeken** gegevens te overleggen betreffende stoornissen of handicaps van het kind of beperkingen in de onderwijsparticipatie. Binnen OOE hebben we een specifieke locatie voor anderstaligen (ECA).

Alle leerlingen, vanaf groep 3, die korter dan 1 jaar in Nederland zijn gaan naar het ECA.

Na een jaar (indien nodig maximaal 2 jaar) stromen deze leerlingen uit naar een school thuisnabij.

1.4 Procedure weigering van een leerling

Toelating is het uitgangspunt en weigering de uitzondering.

Er is sprake van weigering als het bevoegd gezag het verzoek van ouders afwijst om het kind op een bepaald moment tot een school toe te laten. De procedure staan omschreven in bijlage 2.

Als blijkt dat plaatsing een onevenredige belasting is voor de school, dan moet de school (het bestuur) een andere school vinden die een passend onderwijsaanbod kan bieden en waar het kind ook kan worden geplaatst. De verantwoordelijkheid om een passende plek te vinden op een andere school, is geregeld in de Wet passend onderwijs (WPO). ⁴

Vanzelfsprekend wordt het besluit tot niet-plaatsing onderbouwd.

De school onderzoekt echter eerst of zij zelf een passend aanbod kan bieden. De school onderzoekt of zij het kind kan plaatsen op grond van het treffen van doelmatige aanpassingen. Daarbij spelen 3 factoren een belangrijke rol:

- de (on)mogelijkheden van het kind;
- de (on)mogelijkheden van de school;
- de wensen van de ouders.

Als de plaatsing een onevenredige belasting vormt voor de school, heeft zij een argument om de leerling niet toe te laten.

Omdat schoolfactoren kunnen variëren kunnen de weigeringsgronden per school verschillen. Elke school heeft daarom het ondersteuningsaanbod omschreven in de schoolgids. Hierbij worden de mogelijkheden op een school duidelijk weergegeven. Deze mogelijkheden sluiten aan bij de afspraken die binnen het SWV 22-02 zijn gemaakt over het begeleiden van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

⁴ Artikel 40 lid 4 WPO

2. Doorstroom

Iedere leerling heeft recht op een ononderbroken ontwikkeling van groep 1 t/m 8. Het ontwikkelingsproces wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.⁵ In dit hoofdstuk staan de basisafspraken omschreven voor de doorstroom van leerlingen. Als aanvulling hierop zijn er schoolspecifieke afspraken m.b.t. doorstroom. Voor de inspectie bestaat er geen officiële leeftijdsgrens voor de overgang naar groep 3. De inspectie pleit ervoor de doorstroming naar groep 3 uitsluitend te baseren op ontwikkelingsgegevens.⁶

2.1 Verlengen (doublure)

De school beslist of een kind overgaat naar de volgende groep. Er zijn geen wettelijke regels voor, maar de school stelt zelf afspraken en criteria op m.b.t. verlengen. Wanneer er signalen zijn dat de ontwikkeling stagneert, wordt de optie tot verlengen vóór 1 maart met ouders besproken.

2.2 Versnellen

Er zijn ook kinderen die sneller dan hun leeftijdsgenoten door de leerstof gaan. Als verrijking van de leerstof voor een kind niet voldoende is kan de school besluiten om te versnellen. Dit kan door versneld kleuteren of een (deel van een) onderwijsjaar over te slaan. Er zijn geen wettelijke regels voor, maar de school stelt zelf afspraken en criteria op m.b.t. versnellen. Daarbij dient een school goed na te denken over de consequenties van versnellen, door een onderwijsjaar over te slaan, of versnellen van de leerstof. Wanneer er signalen zijn dat versnellen beter is voor het leerproces van een kind, wordt deze optie vóór 1 maart met ouders besproken.

⁵ Artikel 8 lid 1 WPO

⁶ Bron: brochure doorstroom van kleuters (PO-raad, juni 2016)

3. Uitstroom

Een leerling kan om verschillende redenen uitstromen. De afspraken rondom uitstroom van leerlingen staan in dit hoofdstuk omschreven.

3.1 Uitstroom naar een andere basisschool

Het gaat hier om leerlingen die tussentijds de school verlaten en naar een andere basisschool gaan (bijv. door verhuizing). De ontvangende school krijgt het onderwijskundig rapport via OSO van de leerling met daarbij de gegevens betreffende het leerlingvolgsysteem, evenals het schoolrapport van de leerlingen en indien aanwezig het ondersteuningsdossier. Aan de directie van de ontvangende school wordt een uitschrijvingsverklaring toegestuurd en uitgewisseld met ROD (door de centrale administratie).

3.2 Uitstroom naar speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO)

Wanneer de school geen passend onderwijsaanbod voor een kind kan realiseren, er dus sprake is van handelingsverlegenheid, kan er gekozen worden voor verwijzing naar een andere basisschool of voor plaatsing in het SBO of SO (zorgniveau 5). Het kind heeft dan een andere onderwijssetting nodig die beter aansluit bij de onderwijsbehoeften van het betreffende kind.⁷

Plaatsing op SBO/SO gaat in overleg met de consultatiegroep en de aanvraag wordt middels de kwaliteitstoets beoordeeld. Na een positieve beoordeling wordt er een ToelaatbaarheidVerklaring (TLV) aangevraagd bij de Commissie van Advies (CvA) van het Samenwerkingsverband 22-02 (SWV 22-02).

3.3 Uitstroom naar voortgezet onderwijs

Onderwijs Opvang Emmen gebruikt de Plaatsingswijzer als instrument om een goede advisering naar het voortgezet onderwijs op te kunnen stellen. De Plaatsingswijzer is gebaseerd op de onafhankelijke toetsen in het Leerlingvolgsysteem (LiB) van CITO. De resultaten worden vanaf groep 6 in kaart gebracht.

Uitstroom naar het voortgezet onderwijs kan na acht jaren basisonderwijs. Wanneer er sprake is van verlengen zou dit dus ook al aan het eind van groep 7 kunnen. Wanneer blijkt dat de school zowel cognitief als sociaal de leerling onvoldoende heeft te bieden en het voor de totale ontwikkeling van de leerling gunstig is, kan hiertoe worden geadviseerd.

⁷ Artikel 40 lid 8 WPO

Bijlage 1: Stroommodel Besluitvorming plaatsing van een leerling met specifieke behoeften binnen het basisonderwijs

Naam leerling:
Geboortedatum:
Procedure:

Fase 1:Aanmelding

- Aanmelding door de ouders bij de directie van de school:
- Gesprek met de ouders
- Toelichting visie van de school (zie schoolplan en/of schoolgids)
- Toelichting procedure
- Schriftelijke toestemming van de ouders om informatie bij derden op te vragen, conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Fase 2: Informatie verzamelen

- Gegevens opvragen bij bijvoorbeeld:
- Huidige school
 - Onderwijs ondersteunende instanties
 - KDC (De Tamboerijn), TPG (De Springplank), Yorneo 0-12, etc.
 - Zorginstellingen
 - Medische instanties

Fase 3: Informatie bestuderen

Binnengekomen gegevens worden bestudeerd en besproken door directie, intern begeleider en eventueel de adviseur onderwijs. Er kan besloten worden om het kind te observeren binnen zijn huidige school (voorschoolse opvang).

Fase 4: Inventarisatie

Aandachtspunten	Wat vraagt het kind?	Mogelijkheden van de school	Belemmeringen van de school (hieruit voortvloeiend evt. aanpassingen)	Externe ondersteuning - personeel - huisvesting - materieel
Pedagogisch				
Didactisch				
Kennis en vaardigheden leerkracht				
Organisatie				
School en groep				
Gebouw				
Materieel				

Medeleerlingen				
Ouders				

Fase 5: Overwegingen

Er zijn grenzen aan wat mogelijk is. Het verschilt per school welke en hoeveel ondersteuning er bovenop de basisondersteuning kan worden geboden. Het is bijvoorbeeld afhankelijk van de mogelijkheden van de leerkracht(en) en de samenstelling en grootte van de groep. We hebben hiervoor een afwegingskader ontwikkeld.

In het algemeen geldt: het is belangrijk dat een leerling leerbaar is en in een groep kan functioneren. Als een leerling alleen tot leren komt met één op één begeleiding, is dit niet structureel te realiseren. Ook moeten het welzijn en de veiligheid van de leerling zelf, de groepsgenoten en de leerkracht geborgd zijn.

De school geeft altijd aan waar de grenzen liggen en hoe de afweging wordt gemaakt. Voorwaarden kunnen betrekking hebben op regelgeving (TLV, leeftijd etc.), maar ook op leerbaarheid en zelfstandigheid van de leerling, de mogelijkheden en context van het gebouw, de groep, de leerkracht(en) en de ouders.

Het afwegingskader wordt niet alleen gebruikt bij toelating. Het kan ook helpend zijn bij het maken van keuzes gedurende de schoolloopbaan. Bijvoorbeeld als een leerling op enig moment een OPP nodig heeft of in aanmerking komt voor gespecialiseerd onderwijs.

Voor leerlingen die (structureel) extra ondersteuning ontvangen die de basisondersteuning overstijgt stelt de school een OPP op en registreert het OPP in het ROD (Register Onderwijsdeelnemers).

Fase 6: Besluitvorming

De betreffende inventarisatie van de hulpvragen van het kind wordt afgezet tegen het ondersteuningsprofiel van de school en de mogelijkheden om een passend onderwijsaanbod te realiseren. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met de ondersteuningsmogelijkheden (zowel materieel als immaterieel) die geboden kunnen worden.

Fase 7: Advies

Gesprek met de ouders waarbij het besluit van de school wordt besproken:

- Bij plaatsing: eventueel opstellen van een plan van aanpak met daarbij een overzicht van inzet van middelen, ondersteuning door de adviseur onderwijs, S(B)O of derden, inzet aanvullende formatie, aanpassingen m.b.t. gebouwen, e.d.

- Voorlopige plaatsing: een tijdelijke observatieperiode ("voorlopige plaatsing") is alleen toegestaan wanneer niet direct duidelijk is of plaatsing mogelijk is. Deze periode mag maximaal 6 weken duren, met een mogelijke verlenging van 4 weken. Vakanties tellen mee. Tijdens deze periode blijft de zorgplicht volledig bij het schoolbestuur, conform artikel 40a WPO.

- Bij afwijzing: een inhoudelijke onderbouwing door de school waarom men van mening is dat het kind niet geplaatst kan worden. Deze afwijzing wordt schriftelijk beargumenteerd. De zorgplicht blijft bij het bestuur.

Bijlage 2: Procedure weigering

1. Binnen acht weken reageert het bevoegd gezag of het kind is toegelaten.
2. Bij weigering zijn twee procedures mogelijk:

a. Weigering op grond van de gegevens die de ouders zelf hebben verstrekt.

De ouders ontvangen bericht dat hun kind niet wordt toegelaten op grond van de verstrekte gegevens. In dit bericht staat vermeld:

- Reden van weigering;
- Bezwaar en beroep is mogelijk;
- Termijn;
- Het is duidelijk bij welk orgaan beroep of bezwaar kan worden ingediend.

De afwijzing van een leerling kan leiden tot bezwaar of beroep. Ouders worden hierover geïnformeerd. De bezwaarprocedure wordt uitgevoerd conform de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Het is mogelijk dat de ouders naast hun bezwaar bovendien een spoedprocedure starten bij:

- Bestuursrechter (voorlopige voorziening);
- Rechtbank.

Voor meer informatie over de bezwaarschriftenprocedure verwijzen we naar het katern "Bezwaarschriftprocedure AWB voor PO en VO"⁸ van de VOS/ABB.

b. Weigering gebaseerd op andere gegevens dan de ouders hebben verstrekt.

De ouders ontvangen schriftelijk bericht dat het bevoegd gezag voornemens is het kind niet toe te laten.

Nodig de ouders uit voor een gesprek of een schriftelijke reactie op dit voornemen.

De ouders krijgen in het gesprek de gelegenheid te zeggen wat hun oordeel is over de voorgenomen weigering. Ouders krijgen een verslag van het gesprek.

Acht weken na indiening van het verzoek krijgen de ouders een definitieve beslissing.

De gevolgde procedurele stappen worden vermeld en er wordt ingegaan op de mening van de ouders.

Weigeringsgronden

Het is niet mogelijk een algemene lijn aan te geven. De volgende factoren van pedagogische en organisatorische aard kunnen van belang zijn een leerling als dan niet toe te laten:

- groepsomvang;
- samenstelling groep (ondersteuningszwaarte);
- effect op onderwijs aan reeds aanwezig leerlingen;
- deskundigheid personeel;
- beschikbaarheid personeel (tekort, verzuim);
- mogelijkheden van begeleiding door de ouder;
- benodigde middelen (kosten extra personeel);
- de gevraagde aanpassing in de organisatie, de begeleiding en het onderwijs;
- werkdruk.

Bovenstaande omstandigheden kunnen in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing niet over te gaan tot toelating.

⁸ Artikelen 40 lid 12 en 63 lid 3 WPO